

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΑΠΟ ΣΠΑΡΤΗ - ΝΕΑΠΟΛΗ

Άμεσης προτεραιότητας έργο για την ανάπτυξη των Βατίκων

(Μάρτιος 1987)

Η ανάπτυξη μιας περιφέρειας είναι στενά δεμένη με την γρήγορη και εύκολη επικοινωνία που έχει με το κέντρο.

Ο δρόμος Αθήνας-Σπάρτης ανακατασκευάζεται και θα ολοκληρωθεί πολύ σύντομα με την παράκαμψη του Άργους, από το τούνελ που γίνεται στο Αρτεμίσιο. Αυτή η αλλαγή θα συντομεύσει κατά πολύ την διαδρομή Αθήνα-Σπάρτη με έναν οδικό άξονα ταχείας κυκλοφορίας, τόσο από πλευράς χρόνου, όσο και από πλευράς ασφάλειας.

Τι γίνεται ή τι πρόκειται να γίνει από την Σπάρτη μέχρι τη Νεάπολη; Ερώτημα για απάντηση από τους αρμόδιους.

Το οδικό δίκτυο που υπάρχει είναι πολύ παλιό ή καθόλου ασφαλές για την περιοχή, πολύ περισσότερο δεν είναι λειτουργικό αφού η απόσταση αντί να συντομευθεί είναι μεγαλύτερη λόγω της κατεύθυνσης που έχει.

Πιο αναλυτικά ο προϋπάρχων οδικός άξονας από Σπάρτη προς Νεάπολη είχε γίνει για να εξυπηρετεί όλα τα χωριά που ευρίσκονται προς αυτή την κατεύθυνση με κύρια σημεία της Κροκεές-Σκάλα-Βλαχιώτη-Μολάους-Μονεμβασιά. Η κατάληξη ήταν η Μονεμβασιά και όχι η Νεάπολη, στη συνέχεια, υπήρχε ένας δρόμος χωμάτινος πάνω στον οποίο έγινε μια μικρή βελτίωση και ασφαλοποίηση, με προορισμό την Νεάπολη και σκο-

πό την εξυπηρέτηση των χωριών (Βελλιές-Τάλαντα-Δαιμονιά-Ελίκια-Παντάνασσα κ.λ.π).

Αυτό το γεγονός είναι για κάποιες άλλες εποχές κατανοητό, σήμερα όμως, πρέπει να υπάρξει κεντρικός οδικός άξονας από Σπάρτη-Νεάπολη με την πιο σύντομη απόσταση.

Είναι νομίζω κατανοητό αν παρατηρήσει κανείς τον χάρτη πώς πρέπει να είναι αυτός ο άξονας, κάτι που σίγουρα θα είναι πολύ εύκολο αν γίνει από πλευράς κόστους και χρόνου. Υπάρχει από Δαιμονιά-Παπαδιάνικα ένας δρόμος 12 χιλ. που ήδη ανακατασκευάζεται με σκοπό την ολοκλήρωση-ασφαλτόστρωση, στη συνέχεια από Ασωπό υπάρχει σχεδόν ολοκληρωμένος ένας δρόμος-ευθεία μήκους 8 χιλ. μέχρι την Ελιά, και από εκεί ασφαλτοστρωμένος δρόμος με κάποιες στροφές μέχρι την Σκάλα περνώντας από Γλυκόβρυση-Αστέρι-Έλος, περίπου 20 χιλ.

Αν υπολογίσουμε και την διαδρομή Νεάπολης-Δαιμονιά στα 25 χιλ. έχουμε συνολικά μέχρι Σκάλα από αυτή την διαδρομή 65 χιλ. περίπου, ενώ από την ήδη υπάρχουσα διαδρομή περίπου 85-90 χιλ.

Με αυτή την σύγκριση βλέπουμε την διαφορά που θα υπάρξει εάν ολοκληρωθεί ο οδικός άξονας από αυτή την κατεύθυνση, πολύ περισσότερο ακόμα εάν γίνει βελτίωση στην διαδρομή Νεάπολη-Δαιμονιά (στροφές Παντάνασσας-Ελίκας), καθώς και Τάραψας-Σκάλας (στροφές Κροκεών).

Η διαφορά εκτός από χιλιομετρική θα είναι και χρονική, κάτι πολύ βασικό για την υγεία των κατοίκων, που πρέπει να μετακινούνται στο μοναδικό οργανωμένο Νοσοκομείο του Νομού που είναι στη Σπάρτη. Πόσες φορές πράγματι δεν δρηνήσαμε δύματα γιατί δεν έφτασε έγκαιρα το ταξί στην Σπάρτη;

Η μείωση της απόστασης Νεάπολης-Σπάρτη με την ήδη μείωση της απόστασης Αθήνας-Σπάρτης θα βοηθήσει στην τουριστική ανάπτυξη της περιοχής, καθώς και την εμπορική, σε συν-

δυναμό και με την σύνδεση με Κρήτη που ήδη υπάρχει.

Η αναγκαιότητα αυτού του έργου είναι κάτι που πρέπει να συγκινήσει τους αρμόδιους φορείς της περιοχής με πρώτη την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Είναι γνωστό πώς λειτουργεί ο κρατικός μηχανισμός, πολύ περισσότερο στον τομέα του προγραμματισμού που οι πιέσεις πρέπει να είναι έντονες και γρήγορες και όχι να περιμένουμε τις όποιες προεκλογικές υποσχέσεις, όπως γινότανε και δυστυχώς συνεχίζεται και τώρα να γίνεται.

Αυτό δεν πρέπει να θεωρηθεί σαν υπόδειξη ή κριτική, αλλά ως επισήμανση, αφού είναι γνωστό ότι τα νέα εκλεγμένα κοινοτικά συμβούλια ανέλαβαν πριν από λίγο μόλις διάστημα.

Η ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΝΕΑΠΟΛΗΣ

(Μάιος 1987)

Κάθε εξέλιξη και ανάπτυξη επιφέρει αλλαγές τόσο στη δομή, όσο και στην αισθητικότητα του χώρου όπου συντελείται.

Έτσι και στη Νεάπολη η ραγδαία ανάπτυξη των τελευταίων χρόνων παρέσυρε τη δομή και την αισθητικότητά της σε μια ολοκληρωτική αλλαγή.

Η παλιά Νεάπολη, δείγμα της που και σήμερα ακόμα σε κάποιες γειτονιές μπορούμε να δούμε, ήταν δομημένη στα πρότυπα των παραδοσιακών ελληνικών οικισμών με τα διάφορα κεραμοστεγή σπίτια και τα στενά σοκάκια.

Το άσπρο χρώμα των σπιτιών με τα θαλασσιά παράθυρα και τα ασπρισμένα πεζοδρόμια ήταν η χαρακτηριστική εικόνα που διέκρινε ένας περιηγητής πριν μερικά χρόνια.

Στην παραλία με τις πολλές μουριές, τις αναρίθμητες ψάθινες καρέκλες των καφενείων και τους ψαράδες να καθαρίζουν τα δίχτυα και τα παραγάδια τους, η αισθητικότητα του χωριού ολοκλήρωνε την προσωπικότητά της.

Σήμερα σε κάποιον επαναπατριζόμενο μετανάστη ασφαλώς θα του περνάει η ιδέα ότι ίσως κάνει λάθος χωριό.

Η Νεάπολη παρεσύρδει, αλλοιώθηκε και ξαναδημιουργήθηκε σαν να έγινε η καταστροφή που οι παλιοί αναφέρουν διηγώντας την ιστορία της και το όνομά της.

Τσιμέντο ασφαλώς θα είναι μια από τις πιο μισητές λέξεις που θα σκέφτεται όποιος γεννήθηκε και έζησε σε κάποιες άλλες εποχές.

Η ψυχρότητα του χρώματος του δεν σταμάτησε μόνο στα σπίτια αλλά συνεχίστηκε και στους δρόμους και στα γεφύρια.

Η ευκολία σε συνδυασμό με το χαμηλό κόστος ήταν οι βασικοί λόγοι της επικράτησής του, χωρίς να παραβλέψουμε και την έλλειψη των μαστοράδων, των προηγούμενων κατασκευών.

Όμως όλα αυτά που έγιναν και συνεχίζονται να γίνονται ήταν αποτέλεσμα των ανθρώπινων στοιχείων που όσον αφορά τον προσωπικό τομέα (σπίτια) δεν μας πέφτει λόγος.

Όμως για τον κοινωνικό τομέα (διαμόρφωση παραλίας, δημόσιοι χώροι) υπήρχαν και θα υπάρχουν ευθύνες στους επώνυμους που με δικιά τους ευθύνη, ανεξάρτητα της κοινωνικής τους θέσης (κοινοτικά συμβούλια, λιμενικές επιτροπές) παίρνουν τις αποφάσεις.

Χωρίς προγραμματισμό και μελέτη αλλοιώθηκαν τα πάντα και ξαναδημιουργήθηκαν. Μέχρι και σήμερα είμαστε μάρτυρες της τελευταίας άλωσης, της εναπομείναντης πλευράς της παραλίας, από το τοιμέντο.

Είναι άξιον απορίας, πώς, ακόμα και σήμερα η αλλοίωση του φυσικού περιβάλλοντος από το τεχνικό δεν έχει ευαισθητο-

ποιήσει τους ίδιους τους διαμένοντες, αφού αυτοί είναι που καθημερινά συνυπάρχουν στο χώρο.

Βέβαια η ανακαίνιση ενός τόσο σοβαρού προβλήματος δεν θα πρέπει να παραμείνει μόνο στα χαρτιά. Πρέπει να υπάρξουν και ενέργειες που έστω και σήμερα να γίνει κάτι προς αυτό που ονομάζουμε αισθητικότητα του χώρου.

Δεν είμαι ειδικός για να προτείνω συγκεκριμένες ενέργειες τεχνικού περιεχομένου για την αλλαγή ιδιαίτερα της παραλίας, αλλά νομίζω ότι η προκήρυξη διαγωνισμού με μελέτες που θα έχουν τη δυνατότητα να δουν οι κάτοικοι θα ήταν ίσως η πρώτη λύση.

Η αλλαγή στην παραλία, του τοιμέντου με πλάκες, και η δενδροφύτευση όλου του κάτω τμήματος της παραλίας σε συνδυασμό και με την ομοιομορφία του χρώματος στα σπίτια-μαγαζιά της παραλίας θα έδινε ασφαλώς μια άλλη εικόνα.

Η ΕΥΗΜΕΡΙΑ ΣΤΑ ΒΑΤΙΚΑ

(Αύγουστος 1987)

Για να χαρακτηρίσουμε ένα τόπο ότι ευημερεί θα πρέπει να παρατηρήσουμε ορισμένα βασικά χαρακτηριστικά της κοινωνικής και οικονομικής δομής του.

Τα πλέον σημαντικά είναι η οικονομική κατάσταση των ανθρώπων και η οικοδομική, εμπορική και πολιτιστική δραστηριότητα που υπάρχει σ' αυτό τον τόπο.

Αποτέλεσμα της ευημερίας είναι το βιοτικό και κοινωνικό ανέβασμα των κατοίκων, που συμπεραίνεται από την ύπαρξη των παραπάνω δραστηριοτήτων.

Εάν εξετάσουμε σήμερα αυτό το φαινόμενο που λέγεται «ΕΥΗΜΕΡΙΑ» στα Βάτικα θα μπορούσαμε να δούμε τα εξής βασικά στοιχεία.

Οικονομικά που είναι και ο πρώτος, θα λέγαμε, ότι δεν βρίσκεται σε πολύ καλή κατάσταση αφού οι πηγές παραγωγής των κατοίκων (γεωργία, αλιεία, ναυτικό συνάλλαγμα, τουρισμός) δεν είναι σταθερές και ποικίλουν από χρόνο σε χρόνο.

Ιδιαίτερα στο ναυτικό χώρο η διεθνής κρίση έχει επηρεάσει τα Βάτικα με αποτέλεσμα μεγάλος αριθμός ατόμων να μένουν άνεργοι ή μερικώς απασχολούμενοι.

Η οικοδομική δραστηριότητα και η προσφορά της αξίας της γης συνεχίζεται να αυξάνεται κάτι που αντικρούει την προηγούμενη οικονομική κατάσταση.

Εδώ θα πρέπει να παρατηρήσουμε ότι γίνεται συνεχής επιστροφή ατόμων με καλή οικονομική κατάσταση που είχαν δημιουργήσει αλλού (μετανάστες, ναυτικοί, από αστικές περιοχές)

ή είναι και αποτέλεσμα της αντικατάστασης περιουσιακών στοιχείων (κυρίως γης).

Για πολιτιστική ευημερία δεν πρέπει να μιλάμε αλλά αντίθετα θα ήταν καλύτερα να λέμε πολιτιστική ανυπαρξία, αποπροσανατολισμό με τη βιντεομανία που δυστυχώς και στην περιοχή μας έχει κυριαρχήσει συνολικά.

Τα βίντεο-κλαμπ αποδεικνύουν ακριβώς τα παραπάνω και κάποιες αναλαμπές με εκδηλώσεις όπως χορούς, θέατρο δεν διαφοροποιούν το αποτέλεσμα.

Εάν προσθέσουμε την καρτοπαιξία που για πολλούς έχει γίνει επάγγελμα, μαζί με την υπερκατανάλωση του αλκοόλ των τοιγάρων και των πολυτελών αυτοκινήτων τότε ίσως θα πρέπει να μιλάμε για ευημερία στα Βάτικα.

Σίγουρα κανείς δεν μπορεί να ισχυρισθεί ότι δεν περνάει καλά, αφού τα προηγούμενα στοιχεία το αποδεικνύουν, αλλά αυτή η ευημερία είναι η πραγματική και η πρόπευσα ή είναι κάτι άλλο;

Ένα ερωτηματικό για προβληματισμό ιδιαίτερα των νέων που η εύκολη απόκτηση κάποιων αγαθών τους παρέκκλινε από τις πραγματικές αξίες της ύπαρξής των.

Βέβαια το φαινόμενο είναι πανελλαδικό και δεν πρέπει να κατακρίνουμε την περιοχή και τους ανθρώπους μας, αλλά νομίζω και από προσωπική εμπειρία ότι η κατάσταση στα Βάτικα ιδιαίτερα των νέων έχει πάρει επικίνδυνη πορεία.

Τα φαινόμενα της αδιαφορίας και παθητικότητας από τα κοινά και η αύξηση του αλκοολισμού, της νικοτίνης (παρατήρηση εδώ ότι τα ναρκωτικά χτυπάνε τη πόρτα μας και καλό θα είναι όλοι μας να είμαστε προσεκτικοί), της καρτοπαιξίας είναι τα σημάδια της επικίνδυνης «Ευημερίας» σήμερα στα Βάτικα.

Όπως είναι φυσικό σε κάποιες παρατηρήσεις και συμπεράσματα θα πρέπει να ακολουθούν προτάσεις που σίγουρα σε μεγάλο ποσοστό περιέχουν την υποκειμενικότητα του γράφοντος.

Θα πρέπει να γίνει εκτίμηση των αιτιών, για καλύτερη αντιμετώπιση των φαινομένων που αναφέρθηκαν.

Αυτό μπορούν να το αναλάβουν η Τοπική Αυτοδιοίκηση σε συνεργασία με τους άλλους φορείς (πολιτιστικό, αθλητικό, σύλλογο γονέων και κηδεμόνων κ.λ.π.), αφού βέβαια ενημερωθούν υπεύθυνα και κατάλληλα.

Στη συνέχεια να προετοιμάσουν και να προσφέρουν εναλλακτικές λύσεις, όπως ποιοτική ενημέρωση, των κατοίκων με διαλέξεις από ειδικούς επιστήμονες, σε θέματα υγείας, παιδείας, πολιτισμού κ.λ.π. (εδώ θα μπορούσε να προχωρήσει η σύσταση του Ανοικτού Πανεπιστημίου). Η δημιουργία πολιτιστικού κέντρου με χώρους όπως βιβλιοθήκη, αίθουσα προβολών (με παράλληλη δημιουργία κινηματογραφικής λέσχης), στέκι νεολαίας, θεατρικής σκηνής κ.ά.

Η δημιουργία ολοκληρωμένων αθλητικών χώρων (όχι μόνο γήπεδο ποδοσφαίρου) με την καλλιέργεια αθλημάτων όπως μπάσκετ, βόλλευ, τένις, κολύμπι, κωπηλασία, ιστιοπλοΐα, στίβος.

Η προσπάθεια ευαισθητοποίησης των κατοίκων για συμμετοχή στα κοινά, με εναλλαγή, για να μην παρατηρούνται τα φαινόμενα της παραγοντοποίησης και ομαδοποίησης (πολιτικών, κομματικών, οικογενειακών κ.λ.π.).

Σ' αυτά που φυσικά είναι μόνο ορισμένα γιατί υπάρχουν και πολλά άλλα, θα ήταν πιστεύω η αρχή για την έναρξη της δημιουργίας «ευημερίας» των Βατίκων.

Το ότι δεν έγιναν μέχρι σήμερα δε θα πρέπει να παίρνεται ως δεδομένο αποτυχίας για το αύριο, αλλά αντίθετα αιτία μεγαλύτερης και καλύτερης οργάνωσης για τον συγκεκριμένο στόχο.

Πιστεύω ότι δεν είναι θέμα μόνο των κατοικούντων στα Βατικά, αλλά πολύ περισσότερο ευθύνη και όλων εμάς που ζούμε μακριά, αφού έχουμε στοιχεία από αυτά που χρειάζονται για να βοηθήσουν την έναρξη αυτής τη «ευημερίας».

Η ΑΝΑΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΤΕΩΣ ΔΗΜΟΥ ΒΟΙΩΝ

(Νοέμβριος 1987)

Πριν αρκετά χρόνια η Νεάπολη και τα γύρω χωριά αποτελούσαν το Δήμο Βοιών της επαρχίας Επιδαύρου-Λιμηράς. Τα χρόνια τότε ήταν δύσκολα, η ανάπτυξη της περιοχής στους τομείς παραγωγής ανύπαρκτη, και όπως συνέβη σε πολλές περιοχές της Ελλάδας έτσι και στα Βάτικα, ο κόσμος αναγκάσθηκε να μετακινηθεί για να επιβιώσει. Η μετακίνηση ήταν εσωτερική με κύριο πόλο έλξης τη βιομηχανοποιημένη περιοχή Αττικής και εξωτερική με μετανάστευση στην Αμερική, Αυστραλία και Καναδά. Ακόμα υπήρχαν οι ναυτικοί που αποτελούσαν το μεγαλύτερο ποσοστό του εργατικού δυναμικού των Βατίκων και έλειπαν για μεγάλα χρονικά διαστήματα.

Αποτέλεσμα ήταν να ερημώσει η περιοχή των Βατίκων και να παραμείνει έρημη μέχρι πριν μερικά χρόνια όπου οι κοινωνικο-οικονομικές συνθήκες αντέστρεψαν τους όρους μετακίνησης με συνέπεια την επιστροφή σ' αυτήν. Βλέπουμε λοιπόν σήμερα όλη η περιοχή των Βατίκων να έχει μια ανάπτυξη και ζωντάνια ιδιαίτερα στον οικονομικό - εμπορικό τομέα, που την φέρουν σαν μια από τις πιο εξελισσόμενες περιοχές της Ελλάδας.

Οι προοπτικές της περιοχής είναι ακόμα πολύ μεγάλες. Πρέπει όμως να γίνουν οι κατάλληλες ενέργειες σε τομείς που θα διευκολύνουν την ανάπτυξη αυτών των δυνατοτήτων, όπως η κατασκευή του λιμανιού, η δημιουργία ενός καλύτερου

οδικού δικτύου, η τουριστική υποδομή με πρώτη την αξιοποίηση του σπηλαιού Καστανιάς κλπ.

Αυτή η ανάπτυξη μπορεί να έχει πολλά θετικά αλλά περιέχει και πολλά αρνητικά στοιχεία όπως η αισθητική αλλοίωση των χωριών αφού δεν έχει προβλεφθεί η διατήρηση συγκεκριμένου ρυθμού κατασκευής κτιρίων. Ακόμα παρατηρείται οικολογική περιβαλλοντολογική αλλοίωση αφού ότι γίνεται είναι απρογραμματίστο και ανεξέλεγκτο από τους φορείς λόγω λειτουργικής αδυναμίας.

Η τοπική αυτοδιοίκηση, ο πρώτος φορέας αρμόδιος για τα παραπάνω παρέμεινε παρατηρητής λόγω έλλειψης των αναγκαίων αρμοδιοτήτων.

Σήμερα όμως δεν δικαιολογείται η παραμονή σ' αυτή τη θέση γιατί με διάφορους νόμους έχει δοθεί η δυνατότητα στην τοπική αυτοδιοίκηση να παρεμβαίνει σ' όλες τις κοινωνικο-οικονομικές συνθήκες. Χρειάζεται βέβαια δουλειά από την μεριά των εκλεγμένων συμβουλίων σύμφωνα με τις νέες δυνατότητες λειτουργίας που τους παρέχονται.

Σαν πρώτο στοιχείο θα μπορούσαμε να σημειώσουμε την ευχέρεια που δίνει ο νόμος για την δημιουργία δήμων με την συνένωση των κοινοτήτων.

Και εδώ ερχόμαστε να ρωτήσουμε τους υπεύθυνους τι γίνεται στην περιοχή των Βατίκων όταν πολλές περιοχές με δυσκολότερες συνθήκες πραγματοποίησαν αυτή την αλλαγή που έχει πολλά πλεονεκτήματα. Θα ήθελα να αναφερθώ ειδικά στους υπεύθυνους των χωριών Καστανιάς, Μεσοχωρίου και Φαρακλού οι οποίοι επιμένουν στην διατήρηση των κοινοτήτων αν και είναι γνωστό ότι οι περισσότεροι κάτοικοί τους διαμένουν μόνιμα στη Νεάπολη. Αυτή η εμμονή δε βοηθά ούτε τα χωριά τους ούτε και τους κατοίκους τους, αντίθετα δημιουργεί προβλήματα στην εξυπηρέτησή τους από την κοινότητα Νεάπολης αφού θεωρητικά η Νεάπολη χρηματοδοτείται για τις κοι-

νωνικές ανάγκες 2.000 κατοίκων ενώ στην πραγματικότητα οι κάτοικοι ξεπερνούν τις 3.000.

Αν γίνει η συνένωση των παραπάνω κοινοτήτων με την Νεάπολη σε δήμο, θα ευεργετηθούν και αυτές αλλά και όλη η περιοχή.

Τα δετικά στοιχεία που εντοπίζονται σε μια τέτοια μετατροπή είναι:

Η αύξηση των αρμοδιοτήτων με ανάλογη επάνδρωση των υπηρεσιών σε τομείς οικονομίας, παιδείας, υγείας, πρόληψης, προστασίας του περιβάλλοντος κ.λ.π.

Ακόμη η ευχέρεια δημιουργίας δημοτικών επιχειρήσεων με άμεση δανειοδότηση-χρηματοδότηση π.χ. η σύσταση δημοτικής επιχείρησης για την εκμετάλλευση του σπηλαιού Καστανιάς, σύσταση δημοτικής εταιρείας για κατασκευές κοινωφελών έργων.

Η δημιουργία πολιτιστικής υποδομής με σύσταση δημοτικού θεάτρου, κινηματογραφικής λέσχης, αθλητικών χώρων κ.ά.

Υπάρχουν ασφαλώς και πολλά άλλα που μπορούν να γίνουν και τα οποία οι υπεύθυνοι γνωρίζουν καλύτερα από οποιονδήποτε άλλον.

Εκείνο που πιστεύουμε είναι, ότι πρέπει να υπάρξει μεγαλύτερη συμμετοχή των κατοίκων στα θέματα που αφορούν την περιοχή, αφού είναι και οι άμεσοι αποδέκτες όλων όσων γίνονται.

Η ενεργητική συμμετοχή όλων μας στα κοινά είναι υποχρέωση και ευθύνη αντίθετα η κριτική του καφενεϊού είναι εύκολη και ανεύθυνη.